

Redacțiunea, Administrațiunea
și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Orice scrisoră trimisă nu se primește.
Abonamentele se plătesc în avans.
București de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul
Inului Nr. 30.
Inserate mai primesc în Viena
L. Rosen, în Amsterdam de Toppet (Otto
Lorenz), E. Schalk, A. L. Herdel, M.
Dobson, A. Oppelt, J. Domagala; în
Budapesta: A. V. Goldberger, K.
Kohn, S. Kohn; în Frankfurt: G. L.
Dobson; în Hamburg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie
completă pe o colină 6 cr. și
10 cr. umbră pentru o publi-
citate. Publicări mai dese după
tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o
serie 10 cr. v. a. sau 80 bari.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU XVI.

"Gazeta" este în fă-oareci
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și strălămate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 26 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se prenumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov
a administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajului
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Ună exemplară 5 cr. v. a.
sau 15 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 235.

Brașov, Sâmbătă, 23 Octomvre (4 Noemvre)

1893.

O nouă pagină din suferințele Năseudenilor.

I.

Brașov, 22 Octomvre v.

Diastica română a ținut me-
reu în curent opinia publică cu
causa instituțiilor de cultură nă-
ședene; și bine a lucrat, căci decă
ne dăm sēmă de marele interes
național, ce e legat de acea causă
și de pierderea ce ar îndura o bi-
mele nostru obștesc, — de cumva
causa acēta s'ar primejdi — nu
se pōte sē nu ne interesăm cu toții
deopotrivă de dēnsa, nu se pōte sē
o nesocotim, sē nu luptăm în so-
lidaritate pentru apērarea ei.

Ne este încă în viuă memoriă
năvala, ce s'a dat cu adevărată fu-
riă asupra acestor instituții sub
comisariatul vestitului Banffy. Scim
cu toții, cătū de ușor au reușit
tōte planurile de a se șterge, cu o
trăsătură de penă, totū ce s'a fost
creat din mijloce proprii și cu apro-
barea preainaltă spre înflorirea ne-
mului românesc.

Ne aducem aminte, că atunci,
când se luau mēsurī sub aparința
legalității de a se cassa dreptul de
proprietate la averile grănițeresci,
toamă între fiii de grănițeri s'a
afiat toporul la sēcurea, cu care
s'a dat lovitura de mōrte. Atunci,
când se pregătea calea, ca sē se
ștergă caracterul românesc alū
școlilor, cei mai de-aprōpe intere-
sați erau ca și într'o adevărată ago-
niă. Inteligența, terorizată de unealta
rēșpătită mai târziu — de bine cu-
noscutul „cavalerū” Cicanū — nu
da nici un sēmū de viață; nu se
mișca nici preoțimea, fiindcă era
aprōpe eschisă dela luptă prin fa-
tulū, că eroulū dīlel mereu a indi-
reptat pe vrednicul vicariu Moi-
silū, lāsându-lū ca de batjocură sē
lupte în „cōdă”, unū lucru, ce sin-
garū l'a mărturisit la imormēnta-
rea vicariului.

Poporul fără conducător, con-
ducătorii naturali paralizați, genera-
lulū ce s'a înălțat pe ruina altora
vëndut, inteligența parte molipsită,
parte momită prin promisiuni gōle:
etă situațiunea în jos. Urmarea a
fost, că, trecēndū dīlele de grea
incercare, lucrurile au luat o față
cu totul nouă și arătându-se con-
secințele principiilor octroate, nu
mai credeam ochilor, nu mai cre-
deam urechilor nōstre, când ve-
deam și auđiam ceea ce s'a fă-
cut și continuă a se face în Nă-
șeud. Din nedreptățile și siluirile
sēvērșite până acum amintimū nu-
mai pe cele mai caracteristice:

„Instrumentul (actulū) fundatiōnal”
aprobat de Majestatea Sa e aprōpe
cassatū;

Gimnasiulū, care avea sē fiă pu-
rura numitū „gimnasiu superiorū
gr. cat. românū Franciscū Iosefianū”
s'a botezatū „Alapitványi fōgymna-
sium”.

Limba de propunere, care după
„Instrumentul” are sē fiă pentru toți
vecii cea română, e declarată numai
de suferitū, arogându-și ministrulū
dreptul de-a o înlocui cu cea un-
gurească.

Toți profesorii, cari nu sciu per-
fectū ungresce au primitū dīlele tre-
cute porunca sē se pensioneze fără în-
târziare ér în locul lor sē se aplice
profesori, cari o sciu în vorbire și
scriere fără nici o scādere, ca așa
peste unū anū doi sē se începă la
propunerea tuturor obiectelor în
limba maghiară.

Patronatulū școlilor nu are
dreptul de a numi profesori, ci minist-
trulū și-a rezervatū șie-și sē hotă-
rască definitiv cu privire la um-
plerea locurilor vacante. Dovadă
casulū cu Grigoriță și Haliță.

Școlele numite „triviale” s'au cas-
satū, și mai de aprōpe se lucră și la
ștergerea școlilor normale din Bor-
go-Prundū și Monorū.

Fondulū centralū și de stipendii e

declaratū de bună comună pentru toți
locuitorii ținutului, chiar și pentru
Evrei, cari pe când grănițerii se lup-
tau pe câmpiile Europei pentru
tronū și patriă, ei își șarpinau pielea
prin Galiția și Rusia.

Poporulū lipsitū de venitulū pă-
durilorū tōrce la caerulū suferinței și
vai de elū, decă îndrāsnesce a tăia
din pădurile lui și numai nisce rude
de fasole; ér inteligența mai inde-
pendentă se sbate ca peșcele pe us-
catū, căutându sē afe anghira de
măntuire.

Și după tōte acestea acea po-
porațiune lipsită de conducători nu
are nici măcarū mângăierea, că și-a
făcutū datorința și și-a datū silința
în mijloculū furtunei sē abată pri-
mejdia. Căci etă ce ne scrie unū
amicū de principii din acele părți:

„Grōză ne cuprinde, când ne
gândimū la blăstēmulū fundatori-
lorū, fiind-că n'amū păstratū ceea
ce ei cu multă dragoste ni-au lă-
satū moștenire; și grōză și mai
mare ne cuprinde, când ne scimū
desprețuitū de-o lume întregă pen-
tru lașitatea și slăbănogia nōstră,
pentru crima ce-o amū făcutū des-
părțindu-ne cu voia de corpulū na-
țiunii, și slugarnici până la uitarea
de sine, sclavi ai unui oportunismū
pēcătosū ne vedemū singuri plān-
gēndū pe ruinele unui trecutū glo-
riosū. Și sē nu credeți cumva, Dom-
nule Redactorū, că sunt prea pe-
simistū. Ceea ce vē scrie este ade-
vērata espresiune a sentimentelorū
de durere ce cupleşcū sufletele
celorū 60.000 de Romāni din fosta
grăniță militară, a unei populațiunii,
care se vede desamăgită și înșelată
de conducătorii sēi”.

Nu e vorbă, reacțiunea s'a in-
ceputū, și de și se stringū și se in-
dēsă rēndurile celorū ce s'au anga-
jatū la luptă în frunte cu preoțimea;
și în schimbū scade mereu numărulū
acelorū puținī, cari până eri alaltă-
eri totū mai credeau în sinceritatea

vorbelorū pline de șirețiā ale stăpā-
nului. Cu tōte acestea omenii suntū
îngrijați, căci inamiculū a intratū în
fortără și fără milă dărīmă și ri-
sipescē totulū, vrēndū sē nu lase nici
urmă de ceea ce a fostū în trecutū,
ér cu fundațiunile romānesci sē facă
și în acēl colțū de țēră unū cazanū
de maghiarisare.

Scopulū nostru este sē relevămū
unū casū mai recentū de prigonire
și de nedreptate, ca sē se vedă cum se
lucră fără de picū de rușine la ruina
fundațiunilorū romānesci năședene.
Ținemū de lipsă a accentua și a se
sci, că scriemū avēndū la mână cele
mai autentice date.

Casulū acesta este și din altū
punctū de vedere fōrte instructivū,
căci elū ne presintă într'o tristă dēr
adevărată lumină, cum se respec-
tēsă la noi în țēră dreptulū de pro-
prietate. Este vorba de atacarea
fondului de stipendii, din care au sē
se ajute tinerī romāni la studiile
universitare, după absolvarea gimna-
siului.

„Afacerea Pavelū” formēsă, cum
demū, o rubrică constantă în colōnele
lorū ungresci. „Pester Lloyd” se o
incă cu „Pesti Naplo” asupra întrebării
tru cătū rescriptulū lui Csaky armoniēsă
vederile primatelui. Diarulū guvernamentalū
susține, că ceea ce se dīce în rescriptulū
ministerialū concordēsă pe deplin cu in-
țelesulū părerii date din partea primatelui,
ér „P. Naplo” dīce, că Csaky a scosū, în
modū tendențiosū, din actulū de arbitriu
altū primatelui numai acele părți, cari
erau favorabile intereselorū episcopului
Pavelū. Ca sē dovedēsă, că nu e așa, și
că Csaky n'a omisū acele pesagie, cari erau
„sgravante” pentru episcopū, „P. Lloyd”
ne spune, că acea parte a rescriptului mi-
nisterialū, în care se supune unei „critice
energiice” opiniunea episcopului Pavelū,
privitōre la identitatea limbei liturgice cu
limba maternă, e din cuvēntū în cuvēntū re-
produsă din actulū de arbitriu alū primate-
lui. Acēstă constatare este prețiosă pentru

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.”

Rēsbunare.

De Cătille Mendes.
(Fine).

Femeia credea, că bărbatulū, mișcatū
de amintirile trecutului, o va slăbi ou bā-
nă-lile.

— „Da”, dīse, „într'adevărū. Dēr era
o ast-felū de timiditate, care este și plin
de gingășiā. Și toamă acēstă împrejurare
trebuia sē te convingă, omū fără inimă ce
ești, cătū de falsă a fostū părerea ta des-
pre mine și cătū eram vrednică de amo-
rulū tēu”.

Dēr muribundulū esclamă:

— „Amărită! — Că-đi dōră toamă
timiditatea acēsta a doveditū, că erai o
cochetă espertă”.

— „Mințesci, mințesci!”, strigă fe-
meia, implāntându-și convulsivū degetele în
perū. „Decă despre tōte acestea ai fostū
convinsă, de ce nu m'ai huiduitū dela tine?”

— „Oh!” suspinā muribundulū, „dēr
erai așa de frumōsă!”

Și ținēndū într'una tare strēnsū pe fe-
meia, continuă:

— „Trebue sē sci tōte, ca rēsbunarea
mea sē fiă desēvērșită. Nicī-odată, dēr nici
odată n'ai fostū capabilă, nici măcarū pe-
unū momentū, de-a vērșea încredere
în mine față de falsitatea ta. După trei
dīle dela cunună, ai atinsū la masă ou pi-
ciorulū, piciorulū celui mai bunū prietinū
alū meu. Tu te încredeai în surisulū tēu
neschimbātū, în frivolitatea cuvintelorū ta-
le și credea-i, că mie nici prin gândū nu-mi
trece, ce se întâmplă sub masă. Tu tōn-
t'o, eu am observatū totū, am chititū totū.
Tu te uitai la piciorulū de puiū din far-
furia ta. Dēr eu am observatū, că în timpū
ce ai dus paharul ou șampaniā la buze, fără
de-a băga sēmă, ai trasū din ochiu prieti-
nului meu. De câte-ori ai pēcătitū contra
onorei, contra amorului meu, eu sciam
totū-dēuna totulū. Când vēră-ai călătoritū
la mamă-ta în Nogent-Sur-Marne, o sciamū,
că tu nu mergi acolo; decă mergeai în
Louvre, ca sē privești moda cea mai nouă,
eu sciam, că drumulū tēu duce altundeva;
când dīceai, că mergi la concertū, eu sciam,
că dīceai, că mergi la concertū, eu sciam,
amū, că n'ai fostū acolo. Dumneșeule, cătū

de rău șcieai tu minți, tu femeia amărită!
Odată — îți aduci încă aminte — ai voitū
sē mă înșel și mai strașnicū, decātū până
atunci. Nevinotă și frumōsă, cu acea espri-
siā în față, care o aveai în timpulū de mi-
rēsă, ai venitū la mine și mi-ai dīsū, că
și s'au ivitū muștrări de consoiuță pentru
amorulū nespūsū de mare, ou care te-ai
puratū față de mine. Vrei sē te spove-
desci, ca sē-ți espiezī pēcatele. Te-am în-
șoțitū până la biserica Sf. Eustache. N'am
intratū cu tine; tu n'ai pretinsū acēsta,
fiind-că șcieai, că nu sunt evlaviosū. Tre-
buia sē te așteptū în birjă dinaintea intră-
rii bisericei, ér tu, când ți-ai sfirșitū rugă-
ciunea, voiai sē te întorci la mine. „Nu-
mi pare rău”, — am dīsū, și te-am aștep-
tatū la intrarea de cătră bazarū, deși sciam
amū bine, că și de cealaltă parte a bise-
ricei, cătră strada Mont-martre, este o eșire,
și șcieamū bine și aceea, că la intrarea a-
cēsta te așteptă d-lū d'Argeles o trāsură
închiriată. Și când te-ai reintorsū după o
ōră, am sciutū, că în timpulū acesta ai
festū la elū. Trebuia sē te alungū, dēr
atunci te-ai fi pierdutū, și deși înșelatū,
tratatū și batjocuritū, totuși te iubiamū.

Așa-dēră mai bine te-am lāsātū în credin-
ța greșită, că tu m'ai înșelatū pe mine, că
ai invinsū asupra mi. Dēr acum, în cēsulū
morții, vrēu sē rēsbunū falsitatea ta, și-ți
declarū, că amăgirile tale au fostū zadar-
nice; că eu n'am fostū nebulnū-tēu, ci în
interesulū meu propriu, complicele tēu în
pēcātū. Oh, tu biatā și vrednică de com-
pățimitū femeia, deșertăciunea ta te-a fă-
cutū sē cređi, că io-sū unū nātāntocū! Ei,
etă acum vrēu sē sci adevērulū, sē soii, că
dintre noi doi acela, care a înșelatū pe al-
tulū, care și-a risū de altulū, nu ai fostū
tu, ci eu”.

Nevasta strīnse convulsivū din fălci și
ou espresiunea urei, dīse:

— „Nu, nu, tu totuși nu sci totū; tu
n'ai mirositū totū, nu ai școicoritū totū.
Da, este încă ceva, ce tu n'ai sciutū, ce nu
sci nici ađi”.

— „Dēu, ce-ar putē sē fiă?”

Femeia, care ardea de furie, sari o
mișoare sēlbatecă de pe patū și rēs-
punse:

— „Așa dēră ascultă-mē tu pe
mine”.

noi, fiind că ne dovedese tendința primatului unguresc de a submina caracterul național al bisericii române unite. Să fim dăr pe pază față cu aceste tendințe dușmănoase iesuitice!

Taaffe și coalițiunea.

Vorbindu despre criza ministerială și parlamentară din Austria, „Politik“ din Praga scrie între altele:

Nu trebuie să trecem cu vederea, că contele Taaffe este omul de încredere al Coronei *par excellence*, că în timp de aproape 50 de ani i-a făcut servivii estra-ordinare, că și raporturile sale personale cu Majestatea Sa sunt o totu neobișnuit, și că nu se desparțese omul așa ușor de un bărbat de stat, care în așa lungu timp a eluptat pentru coronă totu ce-a dorit acesta și ce a aflat a fi neapărat de lipsă în interesul dinastiei și al statului. Fără, îndoială, că contele Taaffe se bucură și astăzi încă de deplina încredere a împăratului și e numai firesc lucru, decât acesta îl însărează, de-a tracta cu conducătorii celor trei mari partide și de a încerca decât se pôte ajunge la o înțelegere, bună-ora pe baza reconstruirii cabinetului său. Această misiune nu se alterează nici decum prin aceea, că conducătorii numitelor partide au fost chișmași la o audiență împărătească.

S'ar păre din unele semne, dice mai departe toia boemă, că se doarese rămânerea contelui Taaffe în oficiu. De altă parte însă declarațiile contelui Hohenwart care formază adă focularul situației, sunt așa de hotărâte și refuzătoare, încât năsuința celor trei mari partide, de a sili pe contele Taaffe să se retragă, este mai pe sus de ori ce îndoială. Dăr taria contelui Taaffe o formază tocmai picioarele slabe, pe cari se rașimă coalițiunea. Dacă e vorba, ca cabinetul Taaffe să se retragă dinaintea coalițiunii, atunci acesta trebuie să pôtă apuca și frânele guvernului, de aceea are lipsă de unu program pozitiv, ce trebuie să-l așternă Coronei spre aprobare. Ce program voru pôte stabili însă nisece elemente atât de eterogene? Să ne gândim numai la inimiciția de mörte ce a existat până acuma între partida liberală germană și între clubul Hohenwart. Pôtă voru aceste două partide să se lapede de odată de principiile lor cele mai însemnate, și, decât o facu pentru unu moment, fi-va pentru durată o asemenea procedere comună nefiresc? E de înțelesu dăr, că coronă față cu nisece raporturi atât de nefiresci, preferă mai bine de a lăsa, ca contele Taaffe să facă o încercare pentru reconstruirea cabinetului său.

Germanii ceru pe față retragerea ministrului-președinte; Polonii dice, ar vrea să-l susțină în postu, dăr și unii și alții

nu voru să ia conducerea întregii acțiuni, și au lăsat-o clubului Hohenwart. Ce va fi acum, decât contele Taaffe ar încerca să se unescă cu două partide și pe a treia să o dea la o parte spărgându coalițiunea?

Pentru momentu este atâtă constatată, că cele trei partide voesc să răstörne pe contele Taaffe, dăr nicidcum nu s'a constatată, decât s'au putut invol asupra unui program comun. Dacă va face, cum se dice, numai o politică nepolitică, lăsându decât la o parte toate cestiunile politice, atunci coalițiunea nu se va pôte ține multu. În genere, amândou combinațiunile, adică nioi reconstruirea cabinetului Taaffe, nioi unu ministeriu de coalițiune nu oferă o garanție de stabilitate, dăr s'ar pôte întâmpla și acelu lucru neprevădu, ca să vie la cărmă unu guvern, care să nu intre în nioi una din combinațiunile de față.

Ce privesce poporul boemă, elu va lua o atitudine așteptătoare. Poporul boemă nu are nici o cauză de a iubi pe contele Taaffe; ce-i drept, acesta n'a fost unu contrar al Cehilor, ca Auersperg, Lasser ș. a., dăr Cehii au trebuit să-i scotă fiecare concesione cu oleștele; față cu postulatele lor mari și îndreptățite elu totdeuna a fost gata de refuz, deși pentru socialisti s'a arătat prevenitoru prin proiectata reformă electorală. Nioi la unu cabinetu eventualu de coalițiune n'avem cauză să privim cu încredere. Unu guvern, în care liberalii germani voru juca rolul întâi nu ne pôte umplé, decât cu adăncă năincredere. De aceea ori cum s'ar desfășura lucrurile, decât Taaffe va rămâne sau va veni unu ministeriu de coalițiune, ori ceva neprevădu: lucrurile sunt puse în mișcare, era stagnării a trecut și în cele din urmă greutatea dreptului nostru trebuie să-i câștige valöre.

Adresa Unguriloru clușienii.

Eată din cuvântu în cuvântu adresa propusă de *Bartha Miklos* și primită cu unanimitate din partea adunării comitatului Coșiocnei:

Onorată dietă! De viața comitatensă s'a ținut totdeuna nobila problemă, de-a eseroia o influință dătătoare de directivă asupra cestiunilor, ce interesază țera. Între marele tendințe de reformă ale acestui seculu, nu se află nici măcaru una, la a căreia inițiere, maturizare și realizare să nu fi contribuit zelosa activitate a comitatelor. Și nu are dreptul publicu maghiar u singură formațiune statornică, care să nu pörte timbrulu influinței binefăcătoare a societății maghiare, organizate în cadrulu autonomiei comitatense. Această tradițiune vrednică de stimă a vieții comitatense din trecut ne îndreptătesce și ne îndătoarese, ca să așternem o umilită adresă, cu scopul de-a împedece desfrăul mișcărilor romănesce și de-a consolida pacea interioră a statului maghiar.

te-a așteptat forte multu. Te ași pôte denunța, dăr prin acesta mi-ași dehonesta copiii, cari, decât nu viața, celu puțin numele îl au dela mine. Er eu sunt pe deplin răsbunat prin aceea, că tu scii, că nioi unu păcatu nu ți-a rămas ascuns dinaintea-mi“.

Urmă catastrofa, și bărbatul mori cu sentimentulu poței de răsbunare satisfăcut.

* * *

Frumosa femeie e veduvă de unu anu. E pururea tristă, ocolesce petrecerile și s'a cufundat într'o jale adăncă. Unii se miră de desparțiunea ei, alții susțin, că bărbatul a desmoștenit-o de averea la care conta. Toți însă se înșală. Ea nu plânge pentru cel mortu, și ea a eredită avere însemnată. Dacă totuși suferă, decât suferă grozav, e că scie, din vorbele din urmă ale bărbatului trebuie să scie, că strictu luat ea nioi-odată nu și-a amăgit bărbatul, așa dără nioi-odată nu l'a înșelat.

—thp.—

Față cu noi, cari cunoscem din experiență nemijlocită isvorulu, mijlocele, scopurile, natura și psihologia mișcării romănesce, nu încape nici o îndoială, că această mișcare astăzi încă n'a străbătat în straturile masei populului. Cestiunea așa dără este în tr'unu stadiu, când bubă n'a înveninat întreg organismulu; va să dică când o curarisire corectă oferă deplină garanție pentru vindecare. A întârția însă cu aplicarea medicamentelor nu este ertat, deorece agitatarii și de și ocupă mai multu teren și nemijlocitulu periculă a și începută a se arăta în totă grozevenia lui prin împrejurarea, că sub influința continuelor agitațiuni s'au ivit anumite organizațiuni bisericesci, școlare, literare, sociale, economice deosebite, — va să dică în sinulu statului maghiar s'a formată o societate română deosebită; astăzi ea constă încă numai din clasa nădrăgarilor, dăr toate întrunirile lor culturale și economice, toate adunările lor dovedese tendința neînfrântă și conscie de sine, de-a atrage în vârtejură mișcării lor și masele populului, ca o asigurare a devoltării și mai departe a scopurilor lor. Dacă le va succede acesta, atunci din unitatea socială a patriei maghiare voru fi rupte mai multu ca două milioane de suflete. Acestu succesu, — decât nu-lu vom împedece, — îl pregătesce în modu esențialu deplină neorientare a populului romănu în viața politică și viaa lui imaginațiune, provenită din conceptulu misticu religionar. Dacă însă va succede a împărți societatea din patriă în cercuri deosebite după rase, atunci îmbucătățirea politică după deosebite națiuni și după acesta îmbucătățirea statului va fi dependentă numai dela ocaziunea oferită de timpuri și eventualități.

Abstragându dela lungulu șir de plângeri și calumnii, cu cari presa dinlăuntru și dinafară adese-ori esundeză, dăr cari formază numai o parte secundară a mișcării: esența cestiunii romăne culminează în tendința, ca poporul romănu să dobândesă aici, în această patriă, unu organismu deosebitu. Unu organismu separat bisericesc, școlar și social îl au deja, mai restă numai organismulu politicu, pentru ca acestu popor să pôtă lua asupra sa formațiunea națională unitară, cu instituțiuni deosebite, cu limbă deosebită, cu organizațiune deosebită, cu teritoriu deosebitu. Ruperea totală de Ungaria, până astăzi — cel puțin pe față — n'au luat-o în programulu lor; de-ocamdată ei se mulțimesc cu o Dacia nouă, care ar fi a se crea, după modelulu Croației, din Ardeal și din comitatele Maramureșu, Bihoru, Sătmăru, Arad, Timișu, Caraș și Severin. Această tendință își află expresiune nu numai în presa lor, care întregu firulu ideilor și-lu întemează pe aceea, că legile de uniune dela 1848, 1865 și 1868 — după ce la aducerea lor „Romăni ca națiune constituită“ n'au participat — au o mai puțină înriurintă, decât hotărârile adunării populare ținute la Blășiu în Maiu 1848, — ci își află expresiune și în faptul acela de-o importanță politică nediscutabilă, că împărțindu-se pe sine în cercuri electorale, din când în când trimit deputați populari la Sibiu, unde „dieta națională română“, creată pe baze de verifițiuni în regulă și de constituiri formale, aduce hotărâri cu putere obligatorie pentru ei în privința întrebării, că de-o parte în ce direcție și în ce dimensiuni să fi ataculu îndreptat, înlăuntru și în afară de țera, contra legislațiunii, guvernării, contra tuturor autorităților publice și instituțiiloru acestei patrie, er de altă parte, ca față de constituțiunea maghiară, ei să rămână în passivitate politică.

În față unor fapte atât de declarate ale tendinței distrugătoare de stat, datoru este a lua poziția față-care patriotu, care nu voesc a lăsa nebagat în seamă marele interes al unității Ungariei. Nu pôte rămâne așa-dără cu mâinile în sinu, nici comitatulu Clușului, ale căruia adunări generale întotdeauna și-au ținut de a lor datorință trezvia patriotică.

La resolvarea cestiunii romăne, legis-

lativa și guvernulu Ungariei are o problemă dublă. O parte din șirulu măsurilor luate trebuie să fi aștintite într'acolo, ca prin ele să se curme mișcarea anti-patriotică; prin cealaltă parte trebuie să se ia ast-feliu de dispozițiuni, cari după natura lor interioră conducă la întărirea statului maghiar.

a) După cum arată experiența, cea mai mare parte a abuzurilor, cari țințese la agitarea și la ducerea în rătăcire a populului, se comit pe calea pressei. Pentru răsbunarea acestor abuzuri însă, cari deja au devenit nesuferibile, în mâna statului nu se află mijloce suficiente. Anume codicele penalu unguresc, abuzurile comise pe calea pressei în contra statului numai în acelu casu le caracterizează ca fapte punibile, decât se întâmplă o provocare directă la comiterea crimei său delictului. Și acum ce face presa română? Și de și agită sistem-ticu și consecuentu în contra ideii de stat maghiar, în contra legislației, guvernării, administrațiunii maghiare, — cu unu cuvântu în contra constituțiunii maghiare; aștă ura față cu totu ce e maghiar; atacă unitatea de stat și puterea obligatorie a legiloru noastre; și toate suferințele și nenorocirile populului romănu le atribue rolulu conducătoru politicu al rasei maghiare. Când face însă aceasta, ea cu îngrijire se feresce de o provocare directă, și decât autoritățile noastre competente tragă la răspundere pe cei ce conducă această presă, întotdeauna aușim dela ei acea apărare stereotipă, că o provocare directă la nioi unu felu de crimă său delictu ei n'au comis. În aceasta având ei dreptate după înțelesul literar al cuvântului, cu codicele penalu unguresc în mână presentă ori ce verdictu ast-feliu, ca și cum statulu maghiar ar fi aplicat în contra lor unu gen alu „justismord“-ului.

În această situațiune ne-am pôte ajuta, decât alineatul primu al §-lui 172 din codicele penalu s'ar stilisa ast-feliu: *Cum în modulul statorit în § 171 agită la ură sau nesupunere în contra existenței maghiare a statului, sau în contra legii autorităților, și în contra ordinațiilor, prescrierilor și hotărârilor luate de autorități în cerculu lor legalu de influință: este a se pedepsi cu închisore de stat până la doi ani și cu o amendă până la o miu florin.*

Totu acestu paragrafu în alineatul alu doilea alu său ia în apărare clasele sociale, religiunile, instituțiunea căsătorii și naționalitățile în contra agitației, și nioi însă de-a lua în apărare națiunea maghiară, măceră aceasta este ținta permanentă spre care se îndreptă ura și calumniile pressei de altă limbă. Deorece împrejurarea, că naționalitatea — va să dică unu factoru cursu etnograficu — este apărata în contra agitațiilor, nu pôte însemna tot-odată și apărarea națiunii maghiare, care este unu factoru creatoru și susțitoru de stat; decât decât ar însemna aceasta, atunci s'ar stabili prin acesta unu raportu de coordinațiune între națiunea maghiară și între naționalități, ceea ce ar fi o cutezată contradicțiă cu întregu sistemulu dreptului nostru publicu și ar deschide ușă la aceea, ca statulu unitar maghiar să se constituie într'unu stat federativu de naționalități. E de lipsă așa dără a modifica și acestu alineat astfelu, ca și națiunea maghiară să fi scutită în contra agitațiilor.

(Va urma.)

SCIRILE ȚILEI.

— (22) Octombru.

Comisiunea sanitară a comitatului Brașov, în ședința sa de astăzi, declară, că *colera asiatică* pe teritoriulu orașului și a comitatului Brașov a încetat.

—x—

La Seghedin. Precum anuță „Tribuna“, d-nii Septimiu Albini, Alexandru Dordea și Andreiu Baltesu voru pleca mâine, Sămbătă, la Seghedin, ca să și facă pedepsa dictată de tribunalulu din Cluș. — Aceeași fôia anunță, că d-lu Ioan Rusu-Sirianulu, după o absență de 4 săptămâni,

Intorsu în Sibiu și a primit din partea procurorului împărțirea, că are să se prezente în 12 Novembre la închisoarea din Sighet. În ziua următoare însă d-lu Russu a fost arestat și escortat la Clușiu, unde a rămas în închisoare preventivă până la 12 Novembre.

-x-

Koh, Spitzer, Iaites etc. maghiarizați. În semestrul din urmă (dela 1 Ianuarie până la finea lui Iulie) și-au maghiarizat numele cu totul 666 persoane. După religie au fost între maghiarizați 366 J. C. 208 catolici și 16 reformați. Ceilalți împartu pe celelalte religii. Intre maghiarizați au fost 41 cu numele Kohn, 11 cu numele Klein, 12 cu numele Deutsch, 11 cu numele Haberdorf, 5 Iaites-I, 11 Iaites-I și 23 cu numele Weiss. 571 dintr-un număr de 600 maghiarizați — d-ice „P. Lloyd“ — s'au adoptat după anul 1860 și 408 dintre ei au adoptat nume ungurești, cari se învârt cu aceeași literă, ca numele lor vechiu. S'au mai dicită cineva, că idea de stată în progresază!

-x-

Principesa Maria și ordinul „Corona României“. Monitorul oficial de Joi publică raportul d-lui ministru de externe referindu-se la Mejestatea Sa Regele Carol I pentru conferirea Marelui Ordin al României „Corona României“ Principesei Mariei. În acest raport se dăc între altele: „Într'întregă va vedea cu mândrie și bucurie pe tinera Principesă, care a dată omagiu principelui, pe care Românii îl văd de atâta timp, purtându unul din ordinele noastre naționale.“

-x-

Slovacii în America. Numărul celor nouăzeci și șase foicei sosite în Europa din Pittsburgh, „Amerikánszkó - Slovenské - Noviny“, anunță, că în Chicago s'a constituit, sub titlul „Matica Slovenska v Amerike“, o societate „pentru promovarea intereselor de naționalitate ale Slovacilor din Ungaria și pentru ajutorarea Slovacilor emigrați în America“. După o altă împărțire a foicei citate Slovacii din Pittsburgh s'au împărțit în două asociațiuni slovacă. (Slavonic Hall Association). În vederea acestei Asociațiuni și voru ține Slovacii adunările și petrecerile. Acolo tinerea slovacă va învăța scumpa limbă maternă și se va împărtași de-o creștere de spirit slovac. Capitalul pentru ridicarea edificiului se va aduna prin emisiune de 10,000 acții de câte 10 dolari.

-x-

Înaintări în armată. Cu 1 Novembre a fost avansați la infanteria: maiorul Emil Nistor de locot. colonelul la reg. 83; căpit. de clasa I Ignățiu Mărgineanu comandantul cetății Alba-Iulia de clasa I la 33 reg; căpit. clasa II-a Ambrasiu Cutio de căpit. clasa I; locoten. Nicolae Hidu de căpit. clasa II la reg. 1 (rangul I); Dionisie Florian de căpit. clasa II-a la reg. 50; — de locotenenți: Gheorghe Demianu la 39 reg. și Eug. Pașeviciu la 82 reg; de sublocotenenți: Dumpei Beuția la 64 reg. Somboriu Herșan la 82 reg; și Stefanu de Doctorovici la 62 reg la vânători: de căpit. clasa I Eugen Szabo la bat. 23; — la artilerie, de căpit. cl. II: Iosif Băseș de la institutul geografic militar la bat. 24 și Teodor Rodicu la bat. 23; transferați: locotenentul colonel Ioan Streoulea de la reg. 2 de transport, la spitalul de garnisonă Nr. 22 din Sibiu; consilierul contabil-militar Panu Pahone de la intendența corp. I de la Sibiu la resortul comptabilității ministerului de război; în honvețime: în infanterie de maiori: Georgiu Cergedi și Coloman Maior; — de căpitani cl. I: Ioan Puanu și Ioan Bene; de căpit. cl. II: Iosif Siru; de locotenenți: baron Popp și Ivanu Geț; — la cavalerie: căpit. cl. I Alexandru Boeriu de Coloc; căpit. cl. II: Ioan Petrovici și Alexandru Vas.

-x-

Comuni. D-lu Stefanu I. Popovici, elect. abs. și învățator în Brașovul-vechi, se

va cununa Duminecă, în 24 Octomvre v. c., cu d-ra Marina G. Popoviciu, din Stupini (Brașov). Cununia va avea loc la orele 11 a. m. în biserica română gr. or. din Stupini. — Dorim fericeire tinerei părechii!

-x-

Pentru orașeni, funcționari, etc. cari au ocupațiunii sedentare sunt prafurile Seidlitz ale lui Moll cel mai bun remediu prin efectul lor la regularea mistuirei. O cutie 1 fl. se poate căpăta dintr-o poște de către farmacistul „Moll liferantulu curții din Viena. Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie se se cază preparatul lui Moll provădutu cu marcă și subscriere.

„Dacoromânismul și politica culturală maghiară“.

(Continuare.)

A fost o frumoasă lecțiune, ce a dat'o Brătianu, în această vorbire, opoziției române și Românilor ardeleni. Durere însă, că nici Românii de dincoace, nici cei de dincolo, n'au învățat nimic din ea. Mărzescu a adus din nou cauza înaintea senatului la 22 Februarie; într'o vorbire lungă și vehementă s'a silit a acusa pe Brătianu înaintea națiunii române. Românii n'au învățat nimic din vorbirea lui Brătianu, dăr se învățăm noi din a lui Mărzescu a cărei parte, în care face mărturisire deschisă despre aceea, că dacoromânismul și irredentismul sunt ideile tuturor Românilor, o comunică mai jos în traducere cât se poate de fidelă. Compatrioții noștri Români ne acuză pe noi Maghiarii, că noi am inventat dacoromânismul și irredentismul, ca sub pretextul acesta să putem paraliza dreptele și legalele pretențiuni ale Românilor. Vorbirea lui Mărzescu este dovadă pipăibilă, că nu noi am inventat dacoromânismul și irredentismul, ci acestea sunt ultimul scop și idealul al tendințelor României.

„Așa cred, că ori ce națiune, ori ce popor trăește pentru un ideal. Și întreb: care este idealul nostru al Românilor? Și ridicându-ne într'unu ceru mai înalt de gândire, întreb de nou: care este idealul umanității?”

„Idealul umanității este acela, ca pe rotogolul pământului să se stată și să se potă constitui pe principiul de naționalitate. Și idealul nostru al Românilor — nici d-lu ministru-președinte Brătianu nu s'a temut a vesti acesta atât din înălțimea acestei tribune, cât și în parlament — este, ca să care Români să aparțină celeești uniuni politice, aceluiași stat. Dăr ce ați făcut d-văstră, ministrii români airegatalui român? Ați dejosit ideea aceasta, pentru-o ați alungat peste hotar șase Români. Și de ce? Concedu pe unu moment, că s'a adevărit în modul cel mai vădit, că Românii aceștia au agitat pentru unirea politică a tuturor Românilor sub una și aceeași Coronă. Dicu, concedu acesta.

„Dăr care este păcatul lor? Și de când idealul nostru național a devenit crimă? Dăr d-văstră, d-lor ministri români, v'a făcut neplăcere această idee, v'aș ruga: alungați din toate școlile pe profesorii noștri de istorie, fiind-o în toate școlile noastre naționale, profesorii de istorie nu facu alt-ceva, decât a justifica dintr-o parte aspirațiunile, cari sunt proprietatea fie-cărui Român și cari ar voi ca să vedă totă suflarea română, pe întregă națiunea română într'unu singur stat, format pe baza principiului de naționalitate. Și înainte de toate, d-lor ministri, alungați-vă pe d-văstră înși-vă, fiind-o d-văstră sunteți aceia, cari, ca autoritate, în primul rând sprijiniți și încurajați progresul principiului de naționalitate. Căci vă întreb: de ce și pentru care scop ați fundat Academia Română? Nu ați primit d-văstră și n'am primit noi, reprezentanța națiunii, pe baza legii ce am votat în această Academie pe frații noștri români ardeleni? Și când am proclamat independența statului român și regele s'a prezentat în Academie, nu frații noștri ardeleni, Babes și Barișiu, au fost aceia, cari au primit pe rege cu aceste veșnicu memorabile cuvinte: „Te salutăm pe tine rege,

care ai redat patriei române independența, care o perduse“. De ce n'ați alungat d-văstră, d-lor ministri, și pe acești Români, cari au avut cutezanța de-a numi România și ca patriă a Românilor Ardeleni.

„Și când d-văstră vedeți, că toți profesorii de literatura română nu facu alta, decât a lăși asemenea ideii ca să hrănescă focul sfânt al naționalității române, atunci, d-lor ministri, de ce nu împiedecați aceasta? De ce permiteți, ca în școlile noastre să se reciteze poezia marelui nostru poet Alexandru, „Răpirea Bucovinei“? De ce permiteți profesorilor de retorică, ca băieții să învețe a recita la esamene marșul lui Andrei Mureșianu dela 1848: „Deșteptă-te române din somnul celu de marte“? Și de ce învățăm noi toate acestea pe micii copii, decât nu pentru aceea, ca să infiltrăm în inimile generației tinere marele principiu de naționalitate, ca în viitoru toți Români să se unescă într'unu singur stat?”

„De ce ați isgonit numai pe cei doi Ciurcu, pe tatăl și fiul, pe Săcășianu, Ocășianu, Drocu Banculescu și pe Corneanu? Închideți la momentu toate școlile naționale, fiind-o că acestea ideii sunt de aceea, cari se propun și scutesc în fie-care liceu și la ambele noastre Academii.

„Dăr, de ce nu faceți d-văstră aceasta? — Pentru-o nu o puteți face. Atunci de ce faceți deosebire și de ce suferiți aceste ideii numai la noi, la acei Români, cari suntem cetățenii regatului român, ér pe frații noștri transilvăneni, cari au fost dascăli noștri, cari ne-au învățat să gândim românesc, de ce nu-i lăsați să gândească ca și noi? Este dăr logică dreptă, națională și umană fapta, care ați comis-o d-văstră?”

La vorbirea lui Mărzescu a răspuns Sturdza, ministrul cultelor și instrucțiunii publice de atunci:

„Antevorbitorul meu a dicit, că legea din 1881 a fost o lege de garanție pusă în mâinile lui Brătianu. Așa este: d-lu Mărzescu a rostit perfectu adevăr, fiind-o că într'adevăr numai lui Brătianu i se putea da o astfel de lege. Și de ce? Pentru-o și atunci, ca și azi, el era bărbat încărunit în afacerile țării; bărbat, care prin faptele sale a dovedit, că soie, ce vré în interesul țării, care este pătruns de afacerile țării, înțelege și simte interesele ei. Și, domnilor, acesta n'o soim și simțim numai noi, dăr o scu și o simțesc și alții. Fie-o cine, care își trage șema cu viitorul acestei țări cunoșce și stimăză pe Brătianu. Și acum se ridică antevorbitorul meu și sfirșește vorbirea prin a spune, că Brătianu nu merită, că țera și parlamentul să mai aibă încredere în el, și prin urmare legea aceasta trebuie să se ia din mână. Legea aceasta s'a adus, ca să scutim țera de unele ideii de sperare, ér în cazul de față de nise omeni, cari vin și declară asasinagiul de dogmă politică. Oamenilor acestora trebuie să le facem cunoscut, că ei nu pot conta la apărare pe teritoriul nostru. Lucrul e curat și lămurit. Astfel de omeni, cari vin aici, ca să proclame în țera vecină asasinagiul și revoluția, nu pot conta la scutul legilor noastre. Trebuie să le facem cunoscut, să meargă alt-unde și să probeze a trăi acolo. Cine vine aici, și mai ales cel de naționalitate română, acela cu atât mai virtos trebuie să aibă la inimă viitorul țării. Dăr când vin aici câți va Români nesocotiți, o să turbure relațiile noastre și să ne ducă la pericol, atunci nu numai patriotismul, ci datorita or-cărui guvern este, a trimite în altu loc pe astfel de Români răi și a nu permite, să ne conturbe și să ne ducă la primejdie.

„Noi gonim pe străini, cum am gonit dălele trecute pe câți-va Jidan străini. cari voiau să turbure liniștea Bucureștilor, prin scrierile lor blăstămate și revoluționare, agitându pe Jidan contra creștinilor și pe creștinii contra Jidovilor — și când vin aici Români și duc la pericol viața noastră, atunci să-i privim numai ca Români și să le permitem a face, ce le place? Și cuteză a întreba, ce fel de Ro-

mâni? Români, cari, cum soii și d-văstră, au abusat de toate libertățile noastre. Noi putem fi mândri, că nu este țera, în care libertatea ar fi mai mare, decât la noi, dăr espulsații au abusat de libertățile noastre și nu le-au folosit, ca prin ele să scutescă libertatea lor, sau a noastră, sau barēm a fraților lor ardeleni, oi le-au folosit, ca în mod infam să-și umple busunarele, făcându articol de câștig din minciunile și calumniile lor; astfel de omeni, d-lor, nu sunt vrednici nici de interesare, nici de compătimire“.

Literatură.

Au apărut:

Incercările romano-catolicilor de-a atrage pe Români la biserica papistă, în specialu pe cei din principatele Muntenia și Moldova, de Ioan Andrei. Bucuresol, tipografia „Cărilor bisericesci“, 1893. Format mare 8° de 170 pag.

*

Industria, igiena și comerțul exterioru. Urmare la „forțele productive ale României. Conferința făcută la Societatea geografică română la 15 Martie 1893, de I. I. Nacianu, profesor de economie politică la școala de arhitectură din Bucuresol, membru al societății de statistica din Paris. Bucuresol, librăria Sococ et. Comp. (Calea Victoriei 21). Format mare 8° de 41 pag. Tipar curat, hârtia fină.

DIVERSE.

Banchetu în onorea ofițerilor ruși. „Le Temps“ dela 24 Octomvre publică următoarele amănunte cu privire la banchetul dat la Paris, într'o galerie de 30 metri de pe câmpul lui marte în onorea ofițerilor ruși. La acest banchet s'au servit 1200 litri de supă, care a fost preparată într'unu oșan imens, 40 de butoie de sardale rusești, 800 chilograme mouchi de vacă, 700 fasan, 500 potérnich galantini, 500 litri saladă rusescă, 4000 porții de înghețată, 1500 bucăți clatite, 500 chil. struguri, 2000 mere, 2000 pere, 4000 cești de cafea făcută într'unu singur recipient, (în care s'a pus 80 kgr. cafea), 2000 sticle de șampanie și 500 litri de cognac, 12 mii franzele a câte 125 grame. Vinurile au fost luate din 25 butoie de vinuri fine și 4000 sticle de ape minerale. S'au întrebuită 150 chilograme de unt de bivoliță, unu butoiu de muștar, 100 chil. de sare pentru masă și bucătărie, 10 chil. de piper, 100 litri de undelemn, 1 butoiu de otet, 100 chil. de zahăr. Abia au ajuns 12,000 de scobitori. Numărul farfuriilor pentru serviciu au fost de 32,000; 20,000 sticle și 400 farfurii lungi. Serviciul a fost făcut de 400 chelneri, 100 birtasi, 150 chelneri însărcinați numai cu servirea băuturilor, 100 rânduși, 60 bucătari, cu totul 810 omeni de serviciu. S'a întrebuită 130 mese a 30 persoane în afară de masa de onore compusă din 200 persoane. Pe această masă se afla un serviciu de argint, care valora 400,000 franci.

Femeile ca alegători. Irlanda, această țera posomorită, înghețată de apropierea polului, are o populație harnică, deșteptă, care vré să se ție în curentul progresului. Păstrându și bazele organizației vechi, legislatorul irlandez n'a voit să se lase mai în urmă, în ce privește recunoșcerea drepturilor femeilor. Legea dela 12 Maiu 1882 a recunoscut femeilor nemăritate, văduvelor și fetelor nemăritate, în capul unei gospodării, dreptul de vot pentru consiliul comunei, ale cantónelor și al consiliilor orașenești. Apoi legea irlandeză dela 1886 a concedat sexului frumos dreptul de a alege preoții și a se ocupa de afacerile bisericesci. Femeile din Irlanda pot învăța literele, ingineria și chiar teologia. Ele se pot alege în consiliile comunale.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

Cursul la bursa din Viena.

Din 2 Noevre 1893.

Table with 2 columns: Item description (e.g., Renta ung. de aur, Oblig. de ost. I. emis) and Price/Value.

Cursul pieței Brașov.

Din 3 Noevre 1893.

Table with 2 columns: Item description (e.g., Banonote rom., Argintu român) and Price/Value.

Se caută

un bănu legătoru de cărți

specialu poleitoru,

condițiune sigură, plată convenabilă.

Adresa: G. Ionescu, legătoru de cărți, Bucuresci, Pasagiulu român.

270.4-10.

Numere singuratic

din „Gazeta Transilvaniei“ à 5 cr. se potu cumpăra în librăria Nicolae Ciurcu, și în tutungeira I. Gross.

Anunțuri

(insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscisei administrațiunii. In casulu publicării unui anunțu mai mult de odată se face scădemântu, care crește cu câtu publicarea se face mai de multe-ori.

Administrațiunea „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscieria sa.

Prin efectulu de leuire durabilă alu Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celorlu mai cerbicoșe la stomachu și pântece, în contra cărceilor și acrelei la stomachu, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorrhoidelor și a celorlu mai diferite bole femeesci a luatū acestu medicamentu de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încôce.

Prețulu unei cuti-originale sigilate l fl. v. a.

Falsificațiunile se voru urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbulu lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forte bine cunoscută ca unu remediu popularu cu deosebire prin trăsū (frotatū) alinā durerile de șoldină și reumatismu și a altorū urmări de recelā. Prețulu unei sticle-originale plumbate 90 cr.

Apă de gură-Salicyl a lui Moll.

(Pe baza de natron Acid-salicylicu)

La întrebunțarea dînică, cu deosebire importantă pentru copii de ori-ce etate și adulți, asigurăză această apă de gură conservarea sănătôsă și mai departe a dînilor. Prețulu sticlei provădute cu marca de apărare a lui A. Moll 60 cr.

Trimiterea principală prin

Farmacistiulu A. Moll, c. și r. furnisoru alu curții imperiale Viena, Tuchlauben 9. Comande din provinciă se efectuează dînicu prin rambursă postală.

La deposite se se cêră anumitū preparatele provădute cu isclitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victoru Roth, Fr. Kelleman și Ed. Kugler, engros la D. Eremia Nepoșii, J. L. & A. Hesshaimer, Teutsch & Tartler, Fritz Geisberger.

77-37.

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se potu face și reținū ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonati se binevoiască a arăta în deosebi, când voiesc ca expedarea se li-se facă după stilulu nou.

Domnii, ce se abonēză din nou, se binevoiască a scrie adresa lămuritū și se arate și posta ultimă. Administraț. „Gaz. Trans.

Mersulu trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de statū r. u. valabilu din 1 Oct. 1893.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predealu, Predealu-Budapesta, B.-Pesta-Aradu-Teius, etc.) and rows for stations and train types.

Nota: Numerii înecadrați cu linii grôse însemnēză ôrele de nôpte.